

Helle Scheele

Glædelig jul, eller hvad?

Uanset om vi bekender os til den ene eller den anden tro, om vi er ateister eller ej, kommer julen på besøg i de danske daginstitutioner, til glæde for nogen og til ærgrelse for andre. Julen er over os: i butikkerne, i gaderummet, i fjernsynet, med mere. Mange voksne klager over juletravlheden, men de fleste børn er glade for julen. Julen er en af de få årlige traditioner, hvor børn og voksne mødes om noget fælles tredje.

Da jeg besluttede mig for at skrive en klumme om julen, spurgte jeg forskellige mennesker i min omgangskreds, hvad de forbinder med deres barndoms jul. Overordnet kan svarene samles i sætningen: *"Alt er anderledes og alligevel ligesom sidste år"*: Hvert år tages julepynten frem og glittrer og glimrer til fryd for øjnene. De kendte julesange bliver sunget igen. Duften af gran og pebernødder breder sig og vores ganer fyldes med konfekt, brændte mandler, risengrød, osv. Udenfor bliver det koldere og indenfor bliver det varmere. Men julen er også altid ny og fuld af magi, mystik, overraskelser, håb og pirrende ventetid.

Hvad kan vi alle sammen blive enige om at *det væsentlige* i julen er - for de voksne såvel som for børnene? Hvad er selve kernen ved julen? Og hvordan kan vi integrere dette i daginstitutionernes juletid på tværs af religioner og ikke-religiositet? Er der nogle værdier som vi alle kan tilslutte os, som er forenelige med jul?

Jeg selv kommer i tanker om værdier

som f.eks. medmenneskelighed, fællesskab og nærvær med dem vi holder af og føler os mest knyttet til. Jul er noget med at forkæle hinanden og at opleve noget ud over det sædvanlige. Kan værdier som disse inspirere både børn og voksne til at *gøre* ting eller *tænke over-* og *tale om* ting i juletiden som vi måske ikke plejer at gøre i hverdagen? Kan man i daginstitutionerne for eksempel spørge hinanden: Hvad er jul for dig? Holder I jul hjemme hos jer? Hvordan lugter, lyder, smager, føles julen, og hvordan ser den ud for dig? Hvad skal der til for at *alle* kan få en god jul? Kan man for eksempel bruge det at have nissevenner til at skærpe børnenes blik for andre børns perspektiv ved at skulle gøre sig tanker om, hvad andre børn mon ville blive glade for?

År efter år udfordrer vi børnenes evne til at vente og øve dem i at udholde at skulle udsætte egne behov. De skal måske vente på tur til at pakke pakkekalender og julegaver op og på tur til at vælge en julesang. Måske venter de også spændt på at få et glimt af nisserne eller julemanden eller på om det i år bliver *deres* tur til at få mandlen under ris a la manden. Der er mange, der har svært ved at vente og at udsætte egne behov, men måske kan julen hjælpe med at lære dette på en rar måde, hvis altså de voksne *selv* er i stand til at skabe den tryghed og vished der skal til for at børnene kan finde ro med det.

Når vi taler med børnene om nisser og julemand ser jeg dette som en kærkom-

men mulighed for at give børnene nogle erfaringer med, hvad magien og drømme- ne kan skabe af værdier for os mennesker. Gennem de fantasifulde samtaler om nissernes gøren og laden kan børnene også få nogle erfaringer med at det i nogle sammenhænge er ok at snyde lidt -i andre sammenhænge *slet* ikke. Vores verden og vores sprog er jo så komplekst og nuanceret, og måske kan julens ritualer og traditioner hjælpe børnene med at lære at rumme og forstå dette.

Der er mange konflikter, krige og katastrofer i verden. Både børn og voksne kan godt få brug for at blive mindet om at der alligevel kan findes lys i mørket og at lyset især dukker frem, når vi hjælpes ad med at finde det. Måske kan julens ritualer og traditioner i bedste fald også skærpe børnenes evne til at turde møde det ukendte og det fremmede uden at behøve at blive bange – især hvis de voksne kan give dem visheden om, at der er nogen, der passer på dem og holder af dem undervejs.

Glædelig jul!